

**МІЖНАРОДНИЙ ЮРИДИЧНИЙ ВІСНИК:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ
(ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА)**

Науковий журнал

Випуск 14

ISSN 2521-1196
УДК 34:33 (477) (08)

*Засновник та видавець: Університет державної фіскальної служби України
Заснований 2014 року.*

*Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)
Мови видання: українська, російська, англійська*

*Свідчення про Державну реєстрацію друкованого засобами масової інформації:
Серія КВ № 20778-10578Р від 24.06.2014
Свідчення про Державну реєстрацію друкованого засобами масової інформації:
Серія КВ № 22055-11955ІПР від 22.04.2016*

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет рішенням Вченої ради Університету
державної фіскальної служби України (протокол № 4 від 25.04.2019)*

Редакційна колегія: д.ю.н., професор *П. В. Цимбал* (голов. ред.); д.ю.н., доцент *Ю. І. Аністратенко* (заст. голов. ред.); к.ю.н. *Л. В. Омелчук* (відп. секр.); к.ю.н., професор *В. І. Антипов*; д.ю.н., професор *І. Г. Богатирьов*; д.ю.н., с.н.с. *О. І. Богатирьова*; д.ю.н., доцент *О. Г. Боднарчук*; д.ю.н., професор *Г. П. Власова*; д.ю.н., професор *В. І. Галаган*; д.ю.н., професор *Л. М. Касьяненко*; д.ю.н., професор *В. В. Лисенко*; д.ю.н., доцент *Т. О. Мацелик*; д.ю.н. *В. Я. Мацюк*; д.ю.н., доцент *С. С. Мірошніченко*; д.ю.н., доцент *Н. В. Никитченко*; д.ю.н., професор *А. М. Новицький*; к.ю.н., доцент *Ю. Ю. Рябенко*; д.ю.н., професор *Л. Д. Тимченко*; д.ю.н., професор *В. В. Топчий*; д.ю.н., доцент *В. В. Чайка*; д.ю.н., доцент *І. В. Чеховська*; д.ю.н., професор *Ю. М. Черноус*; д.ю.н., професор *А. Є. Шевченко*; д.ю.н., професор *Амір Ібрагім огли Алієв* (Азербайджан); д.ю.н., професор *О. І. Балан* (Молдова); доктор права, професор *Омар Асланович Партенадзе* (Грузія); к.ю.н., доцент *С. М. Сівець* (Білорусь).

Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика) : науковий журнал / ред. кол. : *П. В. Цимбал* (голов. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. – Випуск 14. – 252 с. – (Серія : право).

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам юридичної науки та практики.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень проблем правової науки, теоретико-прикладних проблем правового забезпечення фіскальної політики держави, удосконалення законодавства та правозастосування.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами теорії права та правозастосування.

 Науковий журнал індексується в Google Scholar,

 Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

 Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

 DOI (digital object identifier) – цифровий індикатор об'єкта привласнюється науковим статтям видання.

Редакція журналу веде систематичну роботу із включення наукового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження в світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія проводить роботу щодо входження збірника у Scopus та Web of Science.

Адреса редакційної колегії:

України, 08201, Ірпінь, Київська обл., вул. Університетська, 31,
e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

Використання опублікованих у збірнику матеріалів дозволяється за умови обов'язкового посилання на джерело інформації.

Під час посилання на матеріали збірника наукових праць «Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)» потрібно використовувати транслітеровану назву «Mizhnarodnyy yurydychnyy visnyk: aktual'ni problemy suchasnosti (teoriya ta praktyka)» або «International law herald: actual problems of the present (theory and practice)».

© Університет державної фіскальної
служби України, 2019

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК:
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОСТИ
(ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА)**

Научный журнал

Выпуск 14

ISSN 2521-1196
УДК 34:33 (477) (08)

Основатель и издатель: Университет государственной фискальной службы Украины
Основан в 2014 году.

Продолжаемое издание (выходит по мере накопления материала)
Язык издания: украинский, русский, английский

Свидетельство о Государственной регистрации печатного средства массовой информации
Серия КВ № 20778-10578Р от 24.06.2014

Свидетельство о Государственной регистрации печатного средства массовой информации
Серия КВ № 22055-11955ПР от 22.04.2016

Рекомендован к печати и распространению через Интернет Ученым советом Университета
государственной фискальной службы Украины (протокол № 4 от 25.04.2019)

Редакционная коллегия: д.ю.н., профессор П. В. Цымбал (глав. ред.); д.ю.н., доцент Ю. И. Анистратенко (зам. глав. ред.); к.ю.н. Л. В. Омельчук (отв. секр.); к.ю.н., профессор В. И. Антипов; д.ю.н., профессор И. Г. Богатырев; д.ю.н., с.н.с. О. И. Богатырева; д.ю.н., доцент О. Г. Боднарчук; д.ю.н., профессор Г. П. Власова; д.ю.н., профессор В. И. Галаган; д.ю.н., профессор Л. М. Касьяненко; д.ю.н., профессор В. В. Лысенко; д.ю.н., доцент Т. О. Мацелик; д.ю.н. В. Я. Мацюк; д.ю.н., доцент С. С. Мирошниченко; д.ю.н., доцент Н. В. Ныкытченко; д.ю.н., профессор А. Н. Новицкий; к.ю.н., доцент Ю. Ю. Рябченко; д.ю.н., профессор Л. Д. Тимченко; д.ю.н., профессор В. В. Топчий; д.ю.н., доцент В. В. Чайка; д.ю.н., доцент И. В. Чеховская; д.ю.н., профессор Ю. Н. Черноус; д.ю.н., профессор А. Е. Шевченко; д.ю.н., профессор Амир Ибрагим оглы Алиев (Азербайджан); д.ю.н., профессор О. И. Балан (Молдова); доктор права, профессор Омар Асланович Партенадзе (Грузия); к.ю.н., доцент С. М. Сивец (Беларусь).

Международный юридический вестник: актуальные проблемы современности (теория и практика) : научный журнал / ред. колл. П. В. Цымбал (глав. ред.) и др. – Ирпень : Университет государственной фискальной службы Украины, 2019. – Выпуск 14. – 252 с. – (Серия : право).

В издании помещены научные статьи, посвященные актуальным проблемам юридической науки и практики.

Научный журнал основан с целью опубликования результатов научных исследований проблем правовой науки, теоретико-прикладных проблем правового обеспечения фискальной политики государства, совершенствования законодательства и правоприменения.

Для научных сотрудников, преподавателей, аспирантов, студентов и всех, кто интересуется проблемами теории права и правоприменения.

Научный журнал индексируется в Google Scholar,

Национальной библиотекой Украины имени В. И. Вернадского.

Размещен на открытой информационной платформе OJS Университета государственной фискальной службы Украины.

DOI (digital object identifier) – цифровой индикатор объекта присваивается научным статьям издания.

Редакция журнала ведет систематическую работу по включению научного издания в международные электронные библиотеки, каталоги и наукометрические базы данных с целью вхождения в мировое научное информационное пространство, повышение рейтинга журнала и индексов цитирования его авторов. В настоящее время редколлегия ведет работу по вхождению сборника в Scopus и Web of Science.

Адрес редакционной коллегии:

Украина, 08201, Ирпень, Киевская обл., ул. Университетская, 31,
e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

Использование опубликованных в сборнике материалов допускается при условии обязательной ссылки на источник информации.

При ссылке на материалы сборника научных трудов «Международный юридический вестник: актуальные проблемы современности (теория и практика)» следует использовать транслитерированное название «Mizhnarodnyy yurydychnyy visnyk: aktual'ni problemy suchasnosti (teoriya ta praktyka)» или «International law herald: actual problems of the present (theory and practice)».

© Университет государственной фискальной
службы Украины, 2019

**INTERNATIONAL LAW HERALD:
ACTUAL PROBLEMS OF THE PRESENT
(THEORY AND PRACTICE)**

The Scientific Journal

Release 14

*Founder and publisher: University of the State Fiscal Service of Ukraine (hereinafter – University)
The scientific journal "Irpın legal chronicles" was founded in 2014.*

*Continued edition (released with the accumulation of material)
Languages of edition: Ukrainian, Russian, English.*

*The certificate of state registration of the printed mass media:
KV.№ 20778-10578PR, 24.06.2014*

*The certificate of state registration of the printed mass media:
KV.№ 22055-11955PR, 22.04.2016*

*Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the Academic Council of the University
of the State Fiscal Service of Ukraine
(protocol № 4, 25.04.2019)*

Editorial Board: Dr., Professor *P. V. Tsybmal* (Editor-in-chief); Dr., Associate Professor, Yu. I. Anistratenko (deputy Ed.); PhD. *L. V. Omelchuk* (resp. secr.); PhD., Professor *V. I. Antypov*; Dr., Professor *I. H. Bohatyrov*; Dr., senior research associate *O. I. Bohatyrova*; Dr., Associate Professor *O. G. Bodnarchuk*; Dr., Professor *H. P. Vlasova*; Dr., Professor *V. I. Halahan*; Dr., Professor *L. M. Kas'yanenko*; Dr., Professor *V. V. Lysenko*; Dr., Associate Professor *T. O. Matsehyk*; Dr. *V. Ya. Matsiuk*; Dr., Associate Professor *S. S. Miroshnychenko*; Dr., Associate Professor *N. V. Nykytchenko*; Dr., Professor *A. M. Novytskyi*; PhD., Associate Professor *Yu. Yu. Riabchenko*; Dr., Professor *L. D. Tymchenko*; Dr., Professor *V. V. Topchii*; Dr., Associate Professor *V. V. Chaika*; Dr., Associate Professor *I. V. Chekhovska*; Dr., Professor *Yu. M. Chornous*; Dr., Professor *A. Ye. Shevchenko*; Dr., Professor *Amir Ibrahim ohly Aliiev* (Azerbaijan); Dr., Professor *O. I. Balan* (Moldova); Dr., Professor *Omar Aslanovych Partenadze* (Georgia); PhD., Associate Professor *S. M. Sivets* (Belarus).

International law herald: actual problems of the present (theory and practice) :

The Scientific Journal / Editorial Board: P. V. Tsybmal (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2019. – Release 14. – 252 p. – Series : Law.

The edition contains scientific articles devoted to the actual problems of legal science and practice.

The scientific journal was founded with the purpose of publishing the results of researches on problems of legal science, theoretical and applied problems of legal provision of the state fiscal policy, improvement of legislation and law enforcement.

The journal is intended for researchers, lecturers, postgraduates, students and anyone who is interested in law theory and law enforcement.

The Scientific Journal is indexed by Google Scholar.

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine.

DOI digital object identifier is assigned to the scientific articles of the edition.

The editorial board carries out systematic work on integration of the scientific edition to the international electronic libraries, catalogs and scientometric databases with the purpose of entering the world scientific information space, increasing the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board is currently working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:

31, Universytetska str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08201
e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

The use of the materials published in the journal is allowed in case of obligatory referring to an information source.

Referring to the materials of the scientific journal "International law herald: actual problems of the present (theory and practice)" one must use the transliterated title "Mizhnarodnyy yurydychnyy visnyk: aktual'ni problemy suchasnosti (teoriya ta praktyka)" or "International law herald: actual problems of the present (theory and practice)".

ЗМІСТ

Теорія та історія держави і права; конституційне право

Муляв Г. В., Настюк А. А., Ховпун О. С. Форма державного устрою Київської Русі в період язичництва: кочова імперія.....	13
--	----

Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

Чеховська І. В., Білоусюк В. В. Правове регулювання евтаназії: міжнародний досвід.....	23
Лаговська Н. В. Правовий статус суб'єкта спадкового права.....	34

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Мацелик Т. О., Стріяшко Г. М. Функції національних служб у сфері надання адміністративних послуг.....	44
Біла В. Р. Правові форми публічного адміністрування: питання класифікації.....	52
Островський С. О. Актуальні проблеми законодавчого регулювання питань взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними силами України.....	62
Попова Л. М. Адміністративно-правові засади контролю у сфері соціального підприємництва.....	71
Сластьоненко О. О., Шумінська М. І. Проблеми правового забезпечення бюджетного фінансування освіти в Україні та шляхи їхнього вирішення.....	79
Чорна В. Г. Детермінанта обмежень в адміністративному праві.....	86

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Антипов В. І. Щодо повноти імплементації міжнародних договорів у Кримінальному кодексі України.....	95
Богатирьов А. І. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинності серед засуджених у місцях несвободи.....	108
Журавська З. В. Міжнародні стандарти реалізації права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їхньої людської гідності.....	117
Михайлик О. Г. Катування як специфічний вид насильства в установах виконання покарань України.....	126
Супрун Т. М. Поняття і види корупції та її характеристика: теоретико-правовий аспект.....	135
Лихошерст Л. М. До питання про кримінальну відповідальність за ухилення від сплати податків.....	146

*Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*

Галаган В. І., Дульський О. Л. Процесуальна діяльність захисника з дотримання прав та законних інтересів учасників проведення обшуку.....	155
Пимбал П. В., Влал В. Ф. Роль криміналістичної одорології в методиці розслідування втечі засуджених з місць позбавлення волі.....	164
Антонюк А. Б., Машіборук К. А., Рулакова В. В. Особливості здійснення прокурором процесуального керівництва.....	173
Завиляк В. І. Проблеми впровадження прецедентних рішень ЄСПЛ у кримінальне судочинство України.....	181
Лазебний А. М., Левицький Б. С. Криміналістичне забезпечення розслідування організованої злочинності.....	189
Мілевський О. П., Мілевська А. В. Розслідування терористичних проявів (тактичні прийоми проведення окремих слідчих дій).....	199
Сіренко О. В. Електронні докази у кримінальному провадженні.....	208
Фрілман-Козаченко М. М. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження (аналіз нормативно-правового регулювання).....	215
Косаняк С. С. Особа потерпілого від зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.....	222

Міжнародне право

Приймаченко Л. В., Морозов О. В., Пасічник А. В. Питання правового забезпечення і розвитку європейської безпеки.....	235
---	-----

Судоустрій, прокуратура та адвокатура

Омельчук Л. В., Колосов О. О. Потреба реформування прокуратури України як засіб розбудови правової держави.....	243
--	-----

Рецензія на монографію О. В. Токарчук «Розвиток державно-правових учень представниками української еміграції (1920–1930-і рр.)».....	250
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

Теория и история государства и права; конституционное право

Муляр Г. В., Настюк А. А., Ховпун О. С. Форма государственного устройства Киевской Руси в период язычества: кочевая империя.....13

Гражданское право и гражданский процесс; семейное право; международное частное право

Чеховская И. В., Билоусюк В. В. Правовое регулирование эвтаназии: международный опыт.....23

Лаговская Н. В. Правовой статус субъекта наследственного права.....34

Административное право и процесс; финансовое право; информационное право

Машелик Т. О., Стрияшко Г. М. Функции национальных служб в сфере предоставления административных услуг.....44

Белая В. Р. Правовые формы публичного администрирования: вопросы классификации.....52

Островский С. А. Актуальные проблемы законодательного регулирования вопросов взаимодействия Национальной гвардии Украины с правоохранительными органами и Вооруженными силами Украины.....62

Попова Л. Н. Административно-правовые основы контроля в сфере социального предпринимательства.....71

Сластененко О. О., Шуминская М. И. Проблемы правового обеспечения бюджетного финансирования образования в Украине и пути их решения.....79

Чорная В. Г. Детерминанта ограничений в административном праве.....86

Криминальное право и криминология; криминально-исполнительное право

Антипов В. И. Относительно полноты имплементации международных договоров в Уголовном кодексе Украины.....95

Богатырев А. И. Специально-криминологические меры предупреждения преступности среди осужденных в местах несвободы.....108

Журавская З. В. Международные стандарты реализации права осужденных к лишению свободы на гуманное отношение и уважение их человеческого достоинства.....117

Михайлик О. Г. пытки как специфический вид насилия в учреждениях исполнения наказаний Украины.....126

Супрун Т. Н. Понятие и виды коррупции и ее характеристика: теоретико-правовой аспект.....135

Лыхошерст Л. М. К вопросу об уголовной ответственности за уклонение от уплаты налогов.....	146
---	-----

Криминальний процес и криміналістика; судовая експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Галаган В. И., Дульский А. Л. Процессуальная деятельность защитника по соблюдению прав и законных интересов участников производства обыска.....	155
Пимбал П. В., Влад В. Ф. Роль криминалистической одорологии в методике расследования побега осужденных из мест лишения свободы.....	164
Антонюк А. Б., Мапыборук К. А., Рудакова В. В. Особенности осуществления прокурором процессуального руководства.....	173
Завидняк В. И. Проблемы внедрения прецедентных решений ЕСПЧ в уголовное судопроизводство Украины.....	181
Лазебный А. М., Левицкий Б. С. Криминалистическое обеспечение расследования организованной преступности.....	189
Милевский А. П., Милевская А. В. Расследование террористических проявлений (тактические приёмы проведения отдельных следственных действий).....	199
Сиденко О. В. Электронные доказательства в уголовном производстве.....	208
Фридман-Козаченко М. М. Международное сотрудничество в ходе уголовного производства (анализ нормативно-правового регулирования).....	215
Косаняк С. С. Личность потерпевшего от злоупотребления полномочиями лицами, предоставляющими публичные услуги.....	222

Международное право

Приймаченко Д. В., Морозов О. В., Пасечник А. В. Вопросы правового обеспечения и развития европейской безопасности.....	235
--	-----

Судоустройство, прокуратура и адвокатура

Омельчук Л. В., Колосов А. А. Необходимость реформирования прокуратуры Украины как средство развития правового государства.....	243
--	-----

Рецензия на монографию О. В. Токарчук «Развитие государственно-правовых учений представителями украинской эмиграции (1920–1930 гг.)».....	250
--	-----

CONTENTS

Theory and history of state and law; constitutional law

<u>Muliar G. V., Nastvuk A. A., Khovpun O. S.</u> The form of the state system of Kievan Rus during the period of paganism: the Kochov Empire.....	13
---	----

Civil law and civil process; family law; international private law

<u>Chekhovska I. V., Bilousuk V. V.</u> Legal regulation of evansasia: international experience.....	23
<u>Lagovskaya N. V.</u> Legal status of the subject of inheritance law.....	34

Administrative law and process; financial law; information law

<u>Matselik T. O., Strivashko G. M.</u> Functions of national services in the sphere of providing of administrative services.....	44
<u>Bila V. R.</u> Legal forms of public administration: classification issues.....	52
<u>Ostrovskiy S. O.</u> Actual Problems of Legislative Regulation of Cooperation between the National Guard of Ukraine and Law Enforcement Bodies and Armed Forces of Ukraine.....	62
<u>Ponova L. N.</u> Administrative and legal bases of control in the field of social entrepreneurship.....	71
<u>Slast'onenko O. O., Shuminska M. I.</u> The problems of legal environment of budget financing of education in Ukraine and the ways of their solution.....	79
<u>Chorna V. G.</u> Determinant of restrictions in the administrative law.....	86

Criminal law and criminology; criminal and executive law

<u>Antypov V. I.</u> Regarding the completeness of the implementation in the criminal code of Ukraine of international treaties.....	95
<u>Bogatvrov A. I.</u> Special-criminological measures of crime prevention among convicts in custodial settings.....	108
<u>Zhuravska Z. V.</u> International standards for implementation rights of the prisoners on the human attitudes and human rights response.....	117
<u>Mykhailuk O. H.</u> Torture as a specific type of violence in penitentiary institutions of Ukraine.....	126
<u>Suprun T. N.</u> The concept and types of corruption and its characteristics: the theoretical-legal aspect.....	135
<u>Lykhosherst L.</u> To the question of the criminal responsibility for the tax evasion.....	146

Criminal proceedings and criminalistics; judicial expertise; operational search activity

<u>Galagan V. I., Dul'skii O. L.</u> Process activity of a lawyer in observing the rights and legitimate interests of participants in conducting a search.....	155
<u>Tsumbal P. V., Vlad V. F.</u> The role of forensic odorology in the method of investigating the escape of prisoners from places of imprisonment.....	164

<u>Antoniuk A. B., Matsuboryk K. A., Rvdakova V. V.</u> Peculiarities of the procurator's implementation of procedural guidance.....	173
<u>Zavidnyak V. I.</u> Problems of implementing case law of the ECHR in the criminal proceedings of Ukraine.....	181
<u>Lazebny A. M., Levytski B. S.</u> Criminalistic provision of investigation of organized crime.....	189
<u>Milevsky O. P., Mulevskaya A. V.</u> Investigation of terrorist manifestations (tactical methods of conducting separate investigative actions).....	199
<u>Sirenko O. V.</u> Electronic evidence in criminal proceedings.....	208
<u>Fridman-Kozachenko M.</u> International cooperation in criminal proceeding (legal regulation analysis).....	215
<u>Kosvanyak S. S.</u> Person from the abuse of authority by persons who provide public services.....	222
 <i>International law</i>	
<u>Privmachenko D. V., Morozov O. V., Pasichnyk A. V.</u> The questions of legal ensuring and development of european security.....	235
 <i>Judicial system, prosecutor's office and advocacy</i>	
<u>Omelchuk L. V., Kolosov O. O.</u> The need of reforming of the prosecutor's office in Ukraine as a mean of building of a law-based state.....	243
 Review of monograph O. V. Tokarchuk «Development of state-legal studies by representatives of Ukrainian emigration (1920–1930's)».....	250

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

УДК 342.92

DOI 10.33244/2521-1196.14.2019.44-51

Т. О. Мацелик,

д.ю.н., доцент,

ORCID ID 0000-0003-0354-4663;

Г. М. Стріяшко,

к.ю.н.,

Університет ДФС України,

ORCID ID 0000-0001-6773-025X

ФУНКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ СЛУЖБ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Статтю присвячено ряду проблем функціонування національних служб у сфері надання адміністративних послуг. Звернуто увагу на види національних служб та здійснено функціональний аналіз їхніх компетенційних повноважень у сфері надання адміністративних послуг. Запропоновано та аргументовано відповідні зміни й доповнення до чинного адміністративного законодавства.

Ключові слова: адміністративні послуги, органи виконавчої влади, служба, функції, завдання.

Т. О. Мацелик, Г. М. Стріяшко. Функции национальных служб в сфере предоставления административных услуг

Статья посвящена ряду проблем функционирования национальных служб в сфере предоставления административных услуг. Обращено внимание на виды национальных служб и осуществлено функциональный анализ их компетенционных полномочий в сфере предоставления административных услуг. Предложено и аргументировано соответствующие изменения и дополнения в действующее административное законодательство.

Ключевые слова: административные услуги, органы исполнительной власти, служба, функции, задачи.

Мета статті. Незважаючи на достатню кількість наукових розвідок у зазначеній сфері, наукових досліджень, безпосередньо присвячених питанням функцій національних служб у сфері надання адміністративних послуг, ще не було. З огляду на наведене та з метою удосконалення напрацювань з питань надання адміністративних послуг у доктрині адміністративного права та законодавчій сфері доцільно розглянути види національних служб та здійснити функціональний аналіз їхніх компетенційних повноважень у сфері надання адміністративних послуг.

Постановка проблеми. Зміна ролі та завдань держави в суспільстві, утвердження нових цінностей і пріоритетів, позиціонування людини як основного адресата надання

державою певних послуг зумовили визначення напрямів діяльності її органів, їхніх цілей і завдань. У свою чергу, функції держави залежать від тих завдань, які стоять перед суспільством на цьому етапі розвитку. І завдання, і функції не є довільними, вони залежать від рівня розвитку суспільства, його економічних можливостей, потреб та інтересів населення тощо. У громадянському суспільстві держава перетворюється на «службу», що виконує тільки необхідні і корисні для суспільства функції. У такому співвідношенні держави і суспільства саме громадянське суспільство має визначати, що є для нього соціально значущим, що воно доручає державі, які функції на неї покладає [1, с. 16].

Ебергард Шмідт-Ассманн підкреслював, що тільки публічна адміністративна діяльність із надання послуг забезпечить можливість поліпшення життя членів суспільства, безпосередньо сприяючи задоволенню їхніх інтересів наданням послуг [2, с. 193].

Адміністративні послуги безпосередньо пов'язані з публічними функціями держави, їхнє надання органами публічної адміністрації засноване на цих функціях та впливає з них.

Аналіз останніх досліджень. Значний внесок у формування теорії адміністративних послуг в Україні зробили: В. Авер'янов, О. Буханевич, І. Голосніченко, С. Ківалов, В. Колпаков, Т. Коломосьць, І. Коліушко, О. Кузьменко, В. Куйбіда, А. Селіванов, В. Тимошук та інші.

На монографічному рівні вирішення окремих проблем публічних послуг з адміністративно-правовою складовою запропонували І. Ковбас «Публічно-владні послуги як засіб забезпечення державою реалізації прав людини» (2011 р.), Л. Приймак «Публічні послуги в діяльності державної податкової служби України: організаційно-правові основи» (2013 р.), Є. Легеца «Концепція публічних послуг: адміністративно-правовий аспект» (2017 р.).

Теоретико-правові та праксеологічні засади надання адміністративних послуг в Україні дослідив О. Буханевич (2016 р.)

Виклад основного матеріалу дослідження. Функція з надання адміністративних послуг недостатньо досліджена у вітчизняній адміністративно-правовій науці, однозначна наукова концепція досі не запропонована, хоча науковий інтерес до зазначеної проблеми є досить високим.

Розглядаючи суб'єктів надання адміністративних послуг, можна стверджувати, що зазначена діяльність є функцією органів публічної адміністрації. Закон наділяє повноваженнями з надання кожної адміністративної послуги відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування. За загальним правилом, за конкретною послугою можна звернутися лише до певного (тільки одного) органу влади, визначеного законом, на відміну від інших видів звернень, які можуть бути розглянуті та вирішені більш широким колом суб'єктів. Крім того, для її отримання фізичним та юридичним особам необхідно виконати певні вимоги, визначені законом [3].

Функції з надання адміністративних послуг покладаються на органи публічної адміністрації різного рівня та компетенції.

Варто зазначити, що стаття 16 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» визначає, що центральні органи виконавчої влади утворюються для виконання окремих функцій з реалізації державної політики як служби, агентства, інспекції.

Одними з основних завдань центральних органів виконавчої влади є надання адміністративних послуг; здійснення державного нагляду (контролю); управління

об'єктами державної власності; внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної політики на розгляд міністрів, які спрямовують та координують їхню діяльність; здійснення інших завдань, визначених законами України.

Центральні органи виконавчої влади можуть здійснювати одне або кілька визначених завдань, однак у разі якщо більшість функцій центрального органу виконавчої влади складають функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам, центральний орган виконавчої влади утворюється як служба.

Функції виражають сутність явища – те головне, основне, визначальне, що обумовлює специфіку явища, його природу, робить його «самим собою». Таким чином, вивчення функцій явища є вивчення самого цього явища. Дослідження функцій дозволяє глибше проникнути у сутність явища, що вивчається, розібратися у його природі, висвітлити ті його сторони, які приховані від дослідника, що розглядає явище у статистиці. На думку В. Б. Авер'янова, «поняття функцій у його загальносоціологічному змісті покликане охопити й відобразити внутрішню природу, найглибший зміст, тобто сутність діяльності» [4, с. 175].

Суттєве значення функцій для національних служб визначається тим, що саме за допомогою діяльності реалізуються їхні конкретні функціонально-цільові ролі, «соціальні позиції».

Таким чином, змістом кожної функції національної служби є цілі та завдання, які обумовлені потребами громадянського суспільства.

Визначення сутності функцій пов'язане з чітким визначенням конкретних видів діяльності. Відповідно, розглядаючи функції національних служб, в основу їхнього розуміння має бути покладено матеріальний зміст адміністративно-правових відносин, зокрема у сфері адміністративних послуг [5, с. 24–25].

Кожна національна служба наділяється певними функціями не інакше ніж державно-владним шляхом, а точніше шляхом фіксації в нормативно-правових актах, що визначають її правовий статус.

Функції національних служб об'єктивно обумовлені конкретно-історичними факторами розвитку суспільства, його економіко-соціальною і політичною структурою, рівнем правової культури і правосвідомості, рівнем законності і правопорядку в державі; силою та повнотою державної влади; загальним станом державного апарату; умовами існування функцій є: наявність достатньої кількості достовірної інформації; необхідність ухвалення рішення.

Здійснення оцінки функцій національних служб варто розпочати з визначення кількості суб'єктів, створених як національні служби, що можна простежити: по-перше, на підставі існуючого переліку центральних органів виконавчої влади, розміщеного на сайті Кабінету Міністрів України, де станом на березень 2019 року в Україні існує двадцять один центральний орган виконавчої влади із статусом служби, а саме: Державна авіаційна служба України, Державна архівна служба України, Державна аудиторська служба України, Державна казначейська служба України, Державна міграційна служба України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Державна служба морського та річкового транспорту України, Державна служба України з безпеки на транспорті, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державна служба геології та надр України, Державна служба України з питань праці, Державна служба

України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, Державна служба статистики України, Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна служба фінансового моніторингу України, Державна служба експортного контролю України, Державна регуляторна служба України, Державна фіскальна служба України, Державна служба якості освіти України. Крім того, серед інших органів виконавчої влади визначено Національну службу здоров'я України, тобто в загальній кількості двадцять два суб'єкти. Другий спосіб визначення кількості зазначених суб'єктів – через Розподіл видатків Державного бюджету України на 2019 рік Додатку № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», де можна прослідкувати планування видатків на суб'єкти, які визначаються як служби. Аналіз зазначеного документа дозволяє констатувати, що, крім вищеперелічених центральних органів виконавчої влади, із статусом служб функціонують та фінансуються з державного бюджету Державна спеціальна служба транспорту України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Національна служба посередництва і примирення України.

Отже, зважаючи на зазначені обставини, порівняльна характеристика зазначених суб'єктів за критерієм правового регулювання, суб'єктом створення та підпорядкування, а також функціональним наповненням стосовно адміністративних послуг надасть можливість сформувати загальне уявлення про сучасний стан справ у зазначеній сфері, виявити недоліки та запропонувати шляхи їхнього усунення.

Аналіз нормативно-правових актів, на підставі яких функціонують національні служби, дозволяє сформувати таке: Служба зовнішньої розвідки України є державним органом, який здійснює розвідувальну діяльність у політичній, економічній, військово-технічній, науково-технічній, інформаційній та екологічній сферах. Вона діє на підставі Закону України від 1 грудня 2005 року № 3160-IV «Про Службу зовнішньої розвідки України». Служба зовнішньої розвідки України підпорядкована Президентові України та підконтрольна Президентові України і Верховній Раді України. Серед завдань служби відсутні завдання, пов'язані з наданням адміністративних послуг.

Служба безпеки України діє на підставі Закону України від 25 березня 1992 року № 2229-XII «Про Службу безпеки України» як державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України та підпорядкований Президенту України. Постійний контроль за діяльністю Служби безпеки України, дотриманням нею законодавства здійснюється Верховною Радою України. Серед завдань служби відсутні завдання, пов'язані з наданням адміністративних послуг.

Державна спеціальна служба транспорту є спеціалізованим військовим формуванням, що входить до системи Міністерства оборони України, призначеним для забезпечення стійкого функціонування транспорту, що використовується в інтересах оборони держави, в мирний час та в особливий період. Нормативною основою функціонування зазначеного формування є Положення про Державну спеціальну службу транспорту, затверджене Указом Президента України від 6 серпня 2004 року № 873/2004. Серед завдань формування відсутні завдання, пов'язані з наданням адміністративних послуг.

Національна служба посередництва і примирення України є постійно чинним державним органом, утвореним з метою сприяння поліпшенню трудових відносин та запобігання виникненню колективних трудових спорів (конфліктів), їхні прогнозування та сприяння своєчасному їх вирішенню, здійснення посередництва для вирішення таких

спорів (конфліктів) Президентом України на підставі Закону України від 3 березня 1998 року № 137/98-ВР «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)».

Серед завдань служби відсутні завдання, пов'язані з наданням адміністративних послуг.

Отже, Служба зовнішньої розвідки України, Служба безпеки України, Державна спеціальна служба транспорту України, Національна служба посередництва і примирення України – це суб'єкти, які не належать до органів виконавчої влади, маючи в назві слово «служба», по суті, виконують функції, не віднесені до адміністративних послуг, обмеження або заборона у використанні зазначеного терміна іншими органами влади в законодавстві не встановлено.

Разом з тим діяльність органів виконавчої влади зі статусом служби не завжди відповідає змісту норм Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Так, у сфері фінансової діяльності держави спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України діяльність Державної аудиторської служби України, яка є центральним органом виконавчої влади та забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

Кабінетом Міністрів України через міністра фінансів спрямовується та координується діяльність Державної казначейської служби України, Державної служби фінансового моніторингу України, Державної фіскальної служби України (перебуває в процесі поділу на Державну податкову службу України та Державну митну службу України на підставі Постанови КМУ від 18 грудня 2018 р. № 1200 «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України»).

Аналіз затверджених постановами Кабінету Міністрів України положень про зазначені служби свідчить про таке.

У Положенні про Державну аудиторську службу України [6] серед основних завдань передбачено завдання з надання у передбачених законом випадках адміністративних послуг, однак, незважаючи на зафіксоване завдання, діяльності у зазначеній сфері служба не здійснює, про що свідчать функціональні напрями діяльності органу, затверджені положенням, затверджений перелік адміністративних послуг, які надаються через центр надання адміністративних послуг, а також сайт органу.

Державна казначейська служба України та Державна служба фінансового моніторингу України надання адміністративних послуг не здійснюють взагалі, нормативно-правовими актами така діяльність зазначених служб не передбачена.

Органи державної фіскальної служби України (незважаючи на те, що перебувають у процесі перетворення) надають адміністративні послуги.

Специфіка надання адміністративних послуг органами державної фіскальної служби полягає, по-перше, у тому, що такі послуги надаються як центральним органом виконавчої влади, так і територіальними підрозділами; по-друге, адміністративні послуги зазначених суб'єктів різняться за спрямованістю забезпечення двох напрямів – митного та податкового; по-третє, надання адміністративних послуг у податковій сфері здійснюється через центри обслуговування платників податків, нормативною основою діяльності яких є Наказ ДФС України від 16.11.2018 №739 «Про затвердження документів, які регламентують діяльність ЦОП» [7].

Існують національні служби, у завданнях яких не передбачено надання адміністративних послуг, однак функціонально вони це здійснюють. Наприклад, Державна служба України з

питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба), що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра аграрної політики та продовольства [8].

Надання адміністративних послуг не входить до завдань Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, разом з тим у функціях передбачено, що у випадках, встановлених законом, служба видає документи дозвільного характеру, передбачені Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності», а також проводить ліцензування господарської діяльності відповідно до закону та здійснює державний контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов.

Зведені результати кількості та якості надання адміністративних послуг можна простежити в публічному звіті голови служби [9].

Таким чином, зважаючи на наявність функцій з надання адміністративних послуг Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і фактичне їхнє здійснення, доцільно в положенні закріпити завдання – надання у передбачених законом випадках адміністративних послуг.

У зв'язку з відсутністю завдань та функцій з надання адміністративних послуг варто змінити назву Державної регуляторної служби України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної служби якості освіти України та інших центральних органів виконавчої влади, назви яких не відповідають основному змісту діяльності.

Висновки і пропозиції. Таким чином, вищевикладене дає підстави зробити такі висновки.

З метою приведення у відповідність до норм чинного законодавства необхідно змінити назви органів державної влади та органів виконавчої влади, які не здійснюють діяльності з надання адміністративних послуг, замінивши в них слово «служба» на те, що визначає виконання перевалюючих функцій органом; у положеннях відповідних національних служб, діяльність з надання адміністративних послуг в яких є переважною, передбачити завдання з надання адміністративних послуг, а також скорелювати їх з функціями органу.

Вирішення цих питань дозволить підвищити доступність адміністративних послуг, ефективність діяльності органів публічної адміністрації, забезпечить відкритість та прозорість для суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Терещенко Л. К. Услуги: государственные, публичные, социальные / Л. К. Терещенко // Журнал российского права. – 2004. – № 10. – С. 15–23.
2. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / Е. Шмідт-Ассманн ; пер. з нім. Г. Рижков, І. Сойко, А. Баканов ; відп. ред. О. Сироїд. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : К.І.С., 2009. – 552 с.
3. Тарануха В. П. До питання про публічно-владні послуги / В. П. Тарануха // Науковий вісник Чернівецького університету правознавства. – 2006. – № 365. – С. 70–73.
4. Аверьянов В. Б. Функции и организационная структура органа государственного управления [Текст] / В. Б. Аверьянов. – Киев : Наук. думка, 1979. – 150 с.

5. Колпаков В. К. Послуги в предметі адміністративного права / В. К. Колпаков // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2011. – № 1. – С. 23–32.
6. Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України : від 3 лютого 2016 р. № 43 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p/stru#Stru>.
7. Про затвердження документів, які регламентують діяльність ЦОП : Наказ ДФС України : від 16.11.2018 № 739 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/diyalnist/-zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/73083.html>.
8. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України: від 02.09.2015 № 667 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p>.
9. Публічний звіт Голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів про результати діяльності Держпродспоживслужби у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://consumer.gov.ua/ContentPages/Zviti_Pro_Robotu_Derzhprodspozhivsluzhbi/170/

REFERENCES

1. Tereschenko, L.K. (2004), «Services: state, public, social», Zhurnal rossiyskogo prava, No. 10, pp. 15–23. [in Russ.]
2. Shmidt-Assmann, E. (2009), Zahalne administratyvne pravo yak ideia vrehuliuvannia: osnovni zasady ta zavdannia systematyky administratyvnoho prava [Common administrative law as idea of settlement: basic principles and tasks of systematization of administrative law] ; O. Syroid (Ed.), K.I.S., Kiev. [in Ukr.]
3. Taranukha, V. P. (2006), «To a question about public and imperious services», Naukovyy visnyk Chernivets'koho universytetu pravoznavstva, No 365, pp. 70–73. [in Ukr.]
4. Averyanov, V. B. (1979), Funktsii i organizatsionnaya struktura organa gosudarstvennogo upravleniya [Functions and organizational structure of state body], Nauk. Dumka, Kiev. [in Ukr.]
5. Kolpakov, V. K. (2011), «Services in a subject of administrative law», Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, No 1, pp. 23–32. [in Ukr.]
6. Regulation on the State Audit Office of Ukraine № 43 (2016, February 3). Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p/stru#Stru>. [in Ukr.]
7. Order of SFS of Ukraine on approval of documents regulating the activities of the Central Executive Committee № 739 (2018, November 16). Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <http://sfs.gov.ua/diyalnist/-zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/73083.html>. [in Ukr.]
8. Regulation on the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection № 667 (2015, September 2). Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p>. [in Ukr.]
9. Public report of the Chairman of the State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection on the results of the work of the State Consumer Protection Service in 2018. State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection. – Retrieved from : http://consumer.gov.ua/ContentPages/Zviti_Pro_Robotu_Derzhprodspozhivsluzhbi/170/ [in Ukr.]

T. O. Matselik, G. M. Striyashko. Functions of national services in the sphere of providing of administrative services

The relevance of the topic is due to the changing role and tasks of the state in society, the approval of new values and priorities, positioning a person as the main addressee of providing certain services by the state.

Despite a sufficient amount of research in this area, there has not yet been any research on the functions of national services in the provision of administrative services. It is noted that the functions of national services are objectively determined by specific historical factors of the development of society, its economic, social and political structure, the level of legal culture and sense of justice, the level of legality and law and order in the state; power and completeness of state power; the general state of the state apparatus; the conditions for the existence of functions are: the availability of a sufficient amount of reliable information; the need for a decision.

It was stated that in addition to the central executive authorities, with the status of services, the State Special Service of Transport of Ukraine, the Security Service of Ukraine, the Foreign Intelligence Service of Ukraine, the National Service of Mediation and Reconciliation of Ukraine are functioning and financed from the state budget. It is established that the comparative characterization of the indicated subjects by the criterion of legal regulation, the subject of creation and submission, as well as functional content in relation to administrative services will provide an opportunity to form a general idea of the current state of affairs in this area, identify shortcomings and suggest ways to eliminate them.

Conclusions have been made about the need to change the names of government bodies and executive bodies that do not carry out activities to provide administrative services, replacing the word "service" in them with one that defines the performance of the prevailing functions by the body; in the provisions of the relevant national services, the activities on the provision of administrative services in which are overwhelming, provide for the tasks of providing administrative services, as well as correlate them with the functions of the body.

Key words: administrative services, executive authorities, service, functions, tasks.

Стаття надійшла до редколегії 9 квітня 2019 року